

Motion till riksdagen 2010/11:N371

av **Raimo Pärssinen m.fl. (S)**

Åtgärder för industrin hösten 2010

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om åtgärder för industrin.

Motivering

Sveriges ekonomi är starkt beroende av den exporterande industrin. Möjligheterna att upprätthålla vårt välstånd och vår välfärd bygger på att vi upprätthåller en avancerad och effektiv industriproduktion som efterfrågas på världsmarknaden. Det är idag tydligt att de länder som inte satsat på att behålla och utveckla sin industri har stora problem att klara sin ekonomi och sin välfärd. Ett ensidigt fokus på vissa tjänstenäringsgrupper gör länder sårbara när förutsättningarna förändras. Några exempel på detta är Storbritannien, Irland och Island.

Den svenska industrin har hittills hävdat sig väl i den hårda internationella konkurrensen, men de senaste årens nedprioritering av industripolitiken oroar. Nu krävs en betydligt vassare och kraftfullare näringspolitik som innehåller såväl kortsiktiga verktyg för att hantera akuta kriser som långsiktigt strategiska satsningar för att stärka den framtida konkurrenskraften.

Stärk forskning och utveckling

Svensk industri ligger i framkant och konkurrerar med kompetens och innovation. Satsningar på forskning och utveckling, FoU, är centrala.

- ? Den behovsmotiverade och industrinära forskningen behöver stärkas t ex genom att återupprätta de med industrin gemensamt finansierade strategiska branschforskningsprogrammen. Även mer effektiva former för ge-

Fel! Okänt namn på

- mensamma forskningssatsningar mellan industrin, akademien och forskningsinstituten behöver utvecklas.
- ? Underleverantörer och mindre företag är ofta sämre rustade att upprätthålla kompetens och kunskap, och särskilt fokus och satsningar måste därför riktas mot dem.
  - ? Sverige bör öka kontakterna med internationellt teknikledande företag. Deltagande i projekt ger dem tillgång till den kompetens som byggs upp här och kan ske i utbyte mot att de också förlägger egen verksamhet i Sverige.
  - ? En starkare koppling mellan industriforskningsinstituten och regionala aktörer som finns nära de mindre företagen måste skapas.
  - ? Se över möjligheten att investera i ett antal "testcentrum".
  - ? Det framgångsrika utvecklingsprogrammet Forska och väx bör utökas för att nå fler mindre företag.

Uppgradera kompetensen hos arbetskraften

Den snabba tekniska utvecklingen ökar behovet av utbildningssatsningar för industrins personal. Driftsinskränkningar och varsel innebär ledig kapacitet som kan utnyttjas för detta. Den snabba återhämtningen inom industrin ställer krav på att industrin har möjlighet att rekrytera kvalificerad arbetskraft.

- ? Riktade satsningar i samverkan mellan Arbetsförmedlingen och arbetsmarknadens parter, gymnasial yrkesinriktad vuxenutbildning (yrkesvux) och yrkeshögskola i syfte att erbjuda fördjupnings- och påbyggnadsutbildningar riktade till arbetslösa ungdomar som nyligen lämnat tekniskt eller industriellt inriktade utbildningar.
- ? Effektivare dockning mellan företagens interna utbildningsbehov och Arbetsförmedlingens resurser. Lagg fokus på att förebygga uppsägningar – ingen ska behöva bli arbetslös innan utbildning blir aktuell.
- ? Utred förutsättningarna för att skapa en utbildningsförsäkring där industrin och staten tillsammans satsar en grundplåt för anställda inom industrin.
- ? Skapa förutsättningar för staten att erbjuda utbildningspaket som är subventionerade eller om möjligt bekosta vidareutbildningen mot att företagen avstår från uppsägningar.
- ? Universitet och högskolor bör ges i uppdrag att utforma specialiserad vidareutbildning för ingenjörer och annan personal, som motsvarar behoven inom industrin.
- ? Använd den europeiska socialfonden aktivare till att finansiera utbildningssatsningar och hjälpa till vid omställningar.
- ? Utveckla pilotverksamhet med validering av några av de vanligaste yrkeskategorierna inom industrin.
- ? Förstärk det statliga engagemanget för att möta yrkeslärarbehoven genom riktade satsningar på kompletteringsutbildningar för att öka andelen behöriga yrkeslärare och rikta satsningar på att öka nyrekryteringen av yrkeslärare inom tekniskt och industriellt inriktade områden.

Riskkapital för de mindre företagen

- ? Se över statens riskkapitalverksamhet i syfte att t ex skapa en riskkapitalfond.
- ? Undersök förutsättningarna för mer statliga resurser för tidig teknikutveckling som kan stärka mindre och medelstora företag inom svensk industri.
- ? Frigör medel för att förstärka finansiering i tidiga stadier, till exempel genom att ta fram prototyper och bygga testbäddar.
- ? En satsning bör ske på att få ut nya tekniker i mindre företag via ett närmare samarbete mellan industriforskningsinstituterna och IUC eller andra regionala aktörer.
- ? Initiera ett avknoppningsprogram där affärs- och produktidéer som ligger vilande i företag tas om hand för kommersialisering.
- ? Undersök möjligheterna att använda finansieringsstöd via statliga lån och lånegarantier för att tillfälligt hjälpa befintliga företag.

Infrastruktur för effektiva försörjningssystem

Effektiva försörjningssystem är nödvändiga för att uppnå en effektiv produktion. Det gäller till exempel den svenska personbilsindustrin som har ett av världens mest decentraliserade produktionssystem och är beroende av kostnadseffektiva och snabba transporter. Därför bör ett fokus i infrastruktursatsningarna ligga på effektivare försörjningssystem för industrins leveranser.

- ? En snabb översyn av planerade väg- och järnvägssatsningar inom det mellansvenska "bilbältet" i syfte att prioritera flaskhalsar mellan de viktigaste "fordonsorterna bör göras".
- ? Utveckla så kallade intermodala hubbar som gör det möjligt att snabbt och billigt växla transportsätt. Västsverige bör användas som testregion.
- ? Satsa på intelligenta transportsystem som gör det möjligt att effektivisera transporterna.

Innovativ offentlig upphandling

Potentialen att genom de omfattande offentliga upphandlingarna för att stärka och utveckla teknik och företag har under många år lyfts fram i Sverige. Trots detta har alltför lite faktiskt gjorts för att förverkliga detta. Med en nyligen presenterad innovationsupphandlingsutredning är det hög tid att gå från ord till handling. Utveckla former för innovativ offentlig upphandling för att driva fram nya lösningar och växande företag. Anpassa formerna så att även mindre företag, själva eller i samarbete med andra företag, kan delta i upphandling av detta slag.

- ? Den offentliga sektorn bör utveckla samarbetet med svensk industri om upphandling av ny teknik. Ett samarbete mellan staten, SKL och industrin som fokuserar på två eller tre teknikutvecklingsprojekt bör initieras.

Fel! Okänt namn på

- ? Prioritera modeller som i ökad grad gör det möjligt för mindre och medelstora företag att delta i sådana utvecklingsprojekt.
- ? Klargör möjligheterna att utan att bryta mot dagens regler mot konkurrensbegränsning använda befintligt handlingsutrymme för innovativ upphandling.
- ? Riktlinjer vid offentlig upphandling av fordon bör utformas på så sätt att man i högre grad likställer säkerhet och miljö.

Långsiktig energiförsörjning

Sverige har ett unikt stort beroende av den energiintensiva industrin. Energilagen ska ge goda förutsättningar för industrin och förse medborgarna med den energi de behöver. Redan idag är Sverige ett mycket elberoende land. En minskad fossilanvändning kommer att resultera i en ökad elanvändning. Det gäller värmepumpar, framtidens bilar, ökad automatisering, förbättrat inomhusklimat etcetera. Sannolikt kommer elanvändningen i hushållen att öka genom att hushållsmaskiner och apparater finner nya användningsområden.

- ? Stimulera energieffektiviseringar i hela samhället, från industri till hushåll.
- ? Satsa på forskning kring förnybara energikällor och se till att resultaten tas om hand för produktion i Sverige.
- ? Träffa en bred blocköverskridande uppgörelse om den framtida energiförsörjningen med ett innehåll som ger industrin framtidstro i vårt land.
- ? Uppgradera de svenska kärnkraftverken och förse vattenkraftverken med modernaste teknik.
- ? Se över elmarknaden, för att på sikt inrätta en särskild konkurrensmyndighet för elhandeln.

Industrin och klimatpolitiken

Industrin och samhället står inför ett gigantiskt investeringsprogram för en hållbarare utveckling. Industrins kompetens och produkter är nödvändiga för möjligheterna att uppnå högt ställda mål för klimatpolitiken.

- ? Satsningar som görs på "leverantörsnivå" av biodrivmedel, ny energiteknik etcetera måste följas upp av satsningar på "kundnivå".
- ? Ge kommunerna ökade möjligheter för uppköp av miljövänligare energiteknik som solceller.
- ? Stimulera ett målinriktat samarbete mellan stora industriföretag och nya innovativa företag inom miljötekniksektorn som saknar finansiella resurser eller erfarenhet av kommersialisering av export av ny miljö- och energiteknik.
- ? Det är viktigt att industrin i Sverige inte "straffas ut" för de investeringar som företagen redan gjort för att minska energiförbrukning och användningen av fossila energikällor. Stål- och järnindustrin, cementindustrin, kalkindustrin med flera ska finnas kvar i Sverige och fortsätta satsa på nästa generations miljövänligare produktionsprocesser.

Fel! Okänt namn på

? Utveckla en långsiktig dialog med industrin för att genomföra de svenska klimatmålen inför 2020.

Stockholm den 21 oktober 2010

Raimo Pärssinen (S)

Christer Adelsbo (S)

Isak From (S)

Kurt Kvarnström (S)

Mattias Jonsson (S)

Hans Hoff (S)

Jan-Olof Larsson (S)

Peter Johnsson (S)

Tomas Eneroth (S)